

PROPRIETAR — DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate: după
invoială

Unitatea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească — Apare în fiecare Sâmbătă

Pentru țară

România e a noastră. Pe bună și sfântă dreptate. Nimeni n'are drept să ne ceară din ea o brazdă de pământ. Dacă-i vorba, noi avem încă de luat dela alții; chiar și dacă, de dragul păcii, nu pretindem tot ce ni se crede.

Tari în dreptatea noastră, ne vom apăra țara cu ultima însuflețire și pâna la ultimul strop de sânge. Impotriva oricui. Cu toată puterea. — Dar entuziasmul crește, puterile sporesc și izbânda se asigură prin fortificații prin tunuri și prin avioane. Bruința cere arme puternice, multe, moderne. Armata trebuie să fie echipată, îmbrăcată, hrănită. — Pentru toate acestea trebuiesc bani. Bani mulți. Mai mulți. În stările excepționale de ostăzi, decât prevede și suportă bugetul obișnuit al țării.

Și vom da. Cu toată dragostea. Cu toată însuflețirea. Fiecare cât poate, și mai mult decât poate. Va subscrie deci bonuri pentru înzestrarea armatei. Ele sunt combinate așa fel, ca să fie și sub raport economic rentabile pentru cei ce le cumpără. Și în 3, respectiv 5 ani, se vor plăti, oducând până atunci dobânzi anuale de 4½%. — Dar nu acesta e motivul pentru care vom subscrie bonuri. Ci: țara! Fiindcă ni se cere un sacrificiu pentru apărarea țării. Pentru liniștea noastră și a familiilor noastre.

De aceea suntem siguri că apelul adresat de către I. P. S. Sa mitropolitul ALEXANDRU către preoții și credincioșii din arhidieceză nu va răsună în pustiu. Ca totdeauna în trecut, în ciuda mizeriei în care se sbate, clerul nostru își va face din plin datoria.

Avem o singură rugare de făcut și noi, în numele celor ce aduc această jertfă patriotică: tot banul strâns din aspra voință de viață a multimilor să se folosească exclusiv la înarmarea oștirii. Banul acesta reprezintă sudoare, privațiuni, restrângeri. El trebuie folosit cu grijă, cu respect și cu răspundere. „Când țărânul și-a dat — scrie „Universul — feciorii și caii și căruța și nutrețul și grâul și mălăul pentru nevoile oștirii, nația e în dreptul ei să ceară ca tot banul agonisit din prisosul sau și din neprisosul țării să meargă să îndestuleze numai și numai nevoile oștirii, iar întrebunțarea lui să se facă cu toată scumpătatea și cu toată grija“.

Deci: nici un fel de risipă, nici o cheltuială pentru lucruri netrebnice și fără de folos! — În schimb jertfei țara nu cere decât să vadă împlinindu-se făgăduiala dată, la rând o, în cuvântarea-program a d-lui Prim-ministru: „Necruțătoare economii în toate compartimentele bugetului statului, pentru a se putea pune la dispoziția apărării naționale toate resursele țării“.

Împlinirea acestui legământ este cu atât mai ardentă cu cât există până ostăzi sectoare în gospodăria țării unde este foarte mult de făcut

Alte erori de tipar

Statul trebuie să fie cruțător. Banul pe care-l adună dela contribuabil este de mare preț, fiindcă reprezintă trudă aspră și nu odată privațiuni grele. Trebuie deci tratat cu respect și cheltuit cu socoteală. Risipa banului public este crimă din cele mai grele.

Nu căutăm ce se face în alte domenii, știm însă că Statul nu cade în acest păcat când e vorba de Biserică și de nevoile ei. Nu se arată risipitor — dimpotrivă! — nici la salarizarea clerului nici în ajutoarele materiale ce distribuie cultelor.

De aceea a stârnit îndreptățită mirare și nedumeriri întemeiate, la timpul său, înființarea episcopiei ortodoxe a Maramureșului. Lumea s'a întrebat: ce rost poate avea o vâdicie fără credincioși? — Născocitorii instituției au fost gata cu răspunsul: noua ctitorie o cereau și reclaman vechii vovevozi și boeri descălecători, care au fost ortodocși get-beget. Ei, de bună seamă, dorm de veacuri somnul dreptilor — din care pricină s'a și spus cu drept cuvânt că e vorba de o adevărată „vâdicie a morților“ — dar în curând glasul lor va răsună din morminte peste codrii Maramureșului ca la judecata din urmă și, trezite la nouă lumină, popoarele boerilor de pe Iza și Tisa se vor pleca cucernice în fața noului Arhieru valuri-valuri, ca holdele coapte în fața secerii. „Șase luni — se spunea cu tulnic de prorocie la inaugurarea noului descălecat duhovnicesc — și unația din Maramureș nu va fi decât o amintire tristă și intunecată“.

Lunile au trecut, ca apa din Tisa și din Iza — dar „unația“ a rămas. A trecut anul, și niciuna din temelii Stonului nostru nu s'a clătit. Au trecut și douăzeci de luni, și situația a rămas aceeași fără schimbare. Se poate arăta cu statistica în mână, și cu certificate oficiale dela primării, că secerișul sufletesc adunat în hambarele noului scaun episcopesc este sărac foarte și ogârșit peste măsură. Și puținul cât s'a strâns, este bătut de ghiță, mâncat de rugină și plin de neghină. (Concubinarii, cari la noi nu se puteau cununa, în frunte!) Mai mult, chiar crengile și frunzele pe care vânturi potrivnice le bătuseră înspre ortodoxie înainte de întemeierea bine-inzestrării vâdiciei, acum când văd lucrurile mai de aproape se întorc cu suflet smerit la altarul credinței lor strămoșești. Astfel, la socoteala cea de 20 de luni, rociurile râvnilor pescari în ape turburi au mai puțini pești și mai costelivi decât atunci când s'au apucat de lucru.

„Nu e bine așa — și-au zis ei cu înțelept sfat — ci altă cale trebuie să apucăm ca să aducem gloatele la slujbele și bisericile no-

stre. Să facem mai întâi instituțiuni de tot felul: școli și parohii și mănăstiri, care ele să ne aducă apoi suflete vii și credincioase. Căci prin școală faci din sălbatec academician și din unit cogeamite ortodox dominant!“

Și au făcut așa. Au cerut, și Statul — infinit de atent față de toate cererile vâdiciei care are monopolul patriotismului în acele părți de lume — a dat numaidecât liceul „Dragoș Vodă“ din Sighet vâdiciei ortodoxe de acolo, pentru ca să poată arăta tineretului unit din Maramureș cu mai multă putere de convingere (nu: constrângere, Doamne ferește!) lumina cea dreptmăritoare. Nu știm ce s'o fi întâmplat, că hotărârea de grab' și prin surprindere adusă, în tăcere și cu destulă grabire a trebuit să fie trecută în arhiva neîfinței. Ideea însă n'a murit și nici n'a adormit. Ci a înviat deodată cu deschiderea Parlamentului. Intre cele dintâi și mai urgente lucrări, — necesare de sigur pentru apărarea granițelor primejdite, pentru întărirea păcii între frați și pentru înălțarea entuziasmului românesc din părțile Maramureșului! — găsim „înființarea unei școli confesionale în Sighet“.

Decât lucrurile nu-s tocmai așa de simple cum par celor ce au pus la cale isprava. Din gazete nu putem înțelege încă limpede, dacă e vorba de o școală normală, ori de una profesională. Și nu știm, mai ales, dacă va fi școală confesională unită ori ortodoxă?! Revenind asupra ortodoxizării liceului, Ministerul a arătat limpede că ea fusese o simplă „eroare de tipar“ — așa cum am bănuț noi — pe care s'a grăbit s'o îndrepteze! Acuma, oare va tolera On. Minister să se repete aceeași „eroare de tipar“, numai ca să aibă prilej de a reveni și a corecta? Logic ar fi deci, că acum odată face ceea ce trebuie și e cu dreptate: o școală unită pentru coconii uniți, — uniți peste 90% — ai Maramureșului! (Numai înțelepții dela „Renașterea“ din Cluj sunt atât de modești în pretențiile cuminenței, încât au primit și susțin cu toată seriozitatea argumentul ilariant că n'are nici o importanță religia elevilor, nici a majorității zdrobitoare a elevilor; important e un singur lucru: ca școala să fie ortodoxă; lucru pe care-l pretinde — la Sighet — „tradiția șaguniană! — O adâncul înțelepciunii și deșteptăciunii revărsat peste îngăduitoarele pagini ale nobilei publicații „șaguniene“ dela Cluj!).

Alta este povestea cu înființarea de parohii. Aceasta merge repede și fără multă greutate. Încă în Aprilie c., s'au înființat cinci (Cl. Mon. Of. Nr. 86 din 14-4-39), iar acum de curând, deodată cu plecarea d-lui Zigre din fruntea ministerului cultelor, dintr'o sim-

gură lovitură *alte șaptesprezece*, și anume pe data de 1 Aprilie 1940! (Câtă râvnă și cât zor apostolic nu sălășluște uneori între zidurile ministerelor noastre!). Nici nu ne-veni să credem, dacă nu le-am citi în Mon. Of. No. 276 din 28-11-39! Știm doară, că Statul face economii sângeroase și cere dela toți sacrificii considerabile pentru apărarea țării; nu-și poate permite deci înființări de parohii în masă, dacă nu o cer nevoi imperioase! Să fie acesta cazul? Nu putem presupune contrarul. Să vedem, deci, ceva mai deaproape.

Avem în mână câteva dovezi oficiale, dela primăriile unor comune maramureșene. Graiul lor este edificator și concludent. Poate, la vremea sa, le vom publica întreg textul. Acum numai câteva date din ele.

În *Oncești* (Maramureș) sunt în total 2, zi două persoane ortodoxe și o a treia care însă nu-și are domiciliul aici. — În *Drăgușeni* (jud. Satu-Mare) găsim 10 familii ort. (dintre cari trei cari nu-și puteau legaliza situația familiară), cu un total de 49 suflete. — În orașul *Baia-Sprie* trăiesc în total 69 suflete ortodoxe. — În *Strâmtura* (Maramureș): 64 suflete. În *Negrești* (Satu-Mare): 9 familii cu 35 suflete, dintre cari numai doi sunt originari din comună, trecuți la ortodoxie în vederea unei noi căsătorii după divorț; toți ceilalți: persoane singuratică sau familii de funcționari veniți spre a se duce cât mai curând în slujbe mai bune! — Lista ar putea continua, tot așa, înainte.

Deocamdată însă ne oprim. Și ne punem întrebarea: *este oare cu putință ca Statul să fi înființat parohii în aceste și alte comune asemănătoare?* Pentru 2 — zi două! — ori chiar 60 de suflete cari azi sunt și mâne pleacă mai departe? În aceste vremuri crâncene, când trebuie cruțat ultimul bănuț? Este absolut cu neputință. Fiindcă ar fi o sfidătoare risipă a banului public. Ceeace Statul nu-și poate îngădui cu nici un preț.

Apoi: ce-ar putea rodi aceste parohii decât *ceartă și vrajbă confesională*?! E cu putință ca Statul, cu banul public, să creeze cu

voia focare de dușmănie, de ură și de vrajbă? Tocmai acum în aceste vremuri? — Ba. E absolut cu neputință!

Atunci? — Nu găsim altă explicație decât cea veche: e vorba de noui și foarte supărătoare „*erori de tipar*“. Le aducem la cunoștința on. Minister al cultelor, cu rugămintea să dispună grabnic corectarea lor. Nu-i vremea acum să se agite și să se amărăscă sufletul mulțimilor. Și mai ales Statul nu are nici un interes să provoace astfel de agitații! Dimpotrivă!

Biserica vie. Marți în 12 l. c. s'a desfășurat, la Palatul regal, solemnitatea investirii celor doi mitropoliți ortodocși de curând aleși: Il PP. SS. *Lor Irineu Mihăilescu* al Iașilor și *Nifon Criveanu* al Craiovei. Cu acest prilej *M. S. Regele* a rostit cuvinte de adâncă înțelepciune și de luminoase perspective despre rostul Bisericii și misiunea ierarhilor ei.

„Puterea Bisericii — a spus între altele Suveranul, adresându-se I. P. S.-ului Irineu — se judecă după *puterea de tradițiune și de convingere* sufletească a slujitorilor săi. — Cum Moise în deșert a spintecat stânca cu toiagul său și a izbăvit setea poporului său, așa înalt Prea Sfinția Ta cu cârja-ți vlădicească vei spinteca norii întunecați și vei trebui să răspândești în sufletele însetate lumina binefăcătoare a credinței adevărate a unei biserici vii, a unei biserici ce pe zi ce trece trebuie să se apropie de sufletele ei.“

„Știi prea bine — a adăugat M. Sa vorbind Mitropolitului Craiovei — că vorba de „*Slujitor al Altarului și al Bisericii*“, nu este o formulă goală, ci este o realitate; știi apoi că *plăda de sus vine* și că, dacă vrei ca proștimea eparhiei să fie la înălțimea chemării sale, Episcopul e acela care trebuie nu numai prin vorbe, ci și prin fapte să arate calea sănătoasă de urmat. Eu cer Biserica vie nu numai ca o formulă morală abstractă, ci ca o parte însemnată a vieții de toate zilele ale poporului român. Oare în tot trecutul nostru nu se împletea așa de puternic noțiunea de Patrie și noțiunea de biserică încât noțiunea de creștin

se confunda cu aceea de Român? Toate înterele României și ale neamului Românesc sunt și interesele Bisericii, Biserica apărând România, se apără pe ea însăși. Deci, pe lângă ostașii cu armele, cari ne apără cu trupul lor granța și la cari ne gândim totdeauna cu ne sfârșită dragoste și recunoștință, trebuie în orice clipă să fim apărați de ostașii sufletului“

In slujba păcii

PIUS XII e copleșit de griji și de dureri. Îl pare că poartă în sine, sintetizate, toate necesitățile și toate durerile ce s'au abatut peste fiul său prinși în sinistra horă a morții. — De aceea, nimeni ca El nu se frământă și nu se trudește la alinarea suferințelor și la potolirea incendiului. Pacea este supremul Lui gând și strădanie de zi și noapte. Fără încetare, ca un far al Provedinței, pune în lumină limanurile dreptății și iubirii unde se poate regăsi pacea acestei lumi involburate.

Acestor preocupări le-a dat cuvânt Pius XII și în 7 Dec. când a primit în audiență de prezentare pe noul ambasador al Italiei la Vatican, Dino Alfieri. Arătându-și bucuria pentru roadele binecuvântate pe care le-a dat, spre fericierea Italiei în primul rând, acordul de acum zece ani dintre Vatican și Italia, Pius XII speră și mai multe binecuvântări pentru viitor dela deplina armonie a celor două puteri. Tre-când însă repede peste aceste cuvinte de introducere, gândul Lui se îndreaptă iarăși spre problema care-l torturează: războiul și pacea. În vremuri atât de grele, accentulază El, este absolută nevoie, înainte de toate, de o perfectă armonie și colaborare între popoare și conducătorii lor.

„În aceste ceasuri grele — a spus Pius XII — autoritățile de Stat se isbesc în activitatea lor internă și externă de probleme care cer, dela puterea lor de deciziune și acțiune, eforturi extraordinare. Împlinirea unor datorii de guvernare atât de apăsătoare prin povara sacrificiilor excepționale legate de ele, face mai necesară decât oricând *încrederea adâncă și adeziunea leală a masselor poporului*, — a mul-

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Papi în Constantinopol

Pr. Dr. Ioan Stanciu

Am stăruit cu alt prilej asupra faptului că odinioară Papii dela Roma, ca succesori ai Verhovnicului Petru, au exercitat autoritatea lor de drept divin asupra patriarhilor din Constantinopol. De data aceasta arăt cari Papi au mers în Constantinopol și cum li-s'a recunoscut acolo primatul lor în biserica universală a lui Isus și cum au acționat în Constantinopol, în virtutea verhovniciei, ca în eparhia lor proprie. Aceste fapte din trecutul îndepărtat le reamintesc pentru deosebita atențiune față de omonimul sibian, deși este neunit cu Scaunul Verhovnicului Apostolilor, Petru și al succesorilor săi I am promis doar odată să arăt cari Papi au mers în Constantinopol și cari au presidat acolo sinoade locale.

I. *Papa Hormisda* (514—523). — „Impărășind Iustin, episcopul Romei Hormisda, mergând la Constantinopol cu mai mulți episcopi, osândeste pe adversarii conciliului dela Calcedonia, pe Sever al Antiohiei și pe Filoxen“ (de Mabbough (vezi Gh. Cedren s. XI, Anale, ed. Bonn vol. I 1838 p. 683). Iustin a împărășit dela 518—527. Sever al Antiohiei a fost patriarh dela

512—518+538, iar Filoxen a fost episcop de Mabbough dela 485—518+523.

În conciliul din 519 din Constantinopol, la cererea legaților papali (ep. Gherman și Ioan, pr. Bandus și diaconii Felix și Diascorus) au fost rași din dipticele constantinopolitan patriarhii: Acaciu, Flavita, Eufemiu și Macedoniu. Tot în acel conciliu, 2500 episcopi orientali au semnat formula de credință dată de Papa Hormisda.

II *Papa Ioan* (523—526) a mers la Constantinopol în 526 cu cinci episcopi și patru senatori. — „Astfel Ioan mergând în Bizanț și fiind invitat de patriarhul Ioan, a refuzat să stea în o adunare, până când el care era Pontifex Roman a primit primul loc în adunare peste Epifaniu. Ioan s'a pus în legătură de comuniune cu toți episcopii, ceea ce însă nu a făcut în nici un mod cu Tomeiu de Alexandria“ (v. Teofan † 817 Cronographia ed. Bonn 1839 vol. I p. 261). — Marcellinus Comes s. VI în Chronicon la anul 526 scrie, că împăratul Iustin l-a primit pe Papa cu mare onor, iar istoricul Valesian scrie că împăratul l-a primit ca pe sf. Petru, iar patriarhul Epifaniu s'a prosternut în fața Papii. — „Ioan a șezut în dreapta pe scaunul drept din biserică și în ziua Învierii Domnului a celebrat cu voce plină rugăciunile romane“, zice Marcellinus Comes.

III. *Papa Agapet* (535—536). — „În anul al zecelea (al împăratului Iustinian, adică 536 Februarie 2) *Agapet episcopul Romei a convocat*

în Constantinopol un conciliu, în contra ereticilor Sever și Iulian de Halicarnas, între cari fiind și Antim episcopul Constantinoplei, consimțând cu ei, i-s'a luat demnitatea, după ce o ținuse zece luni după Epifaniu. În locul lui s'a pus Mina preotul, prefectul ospiciului peregrinilor din Samsonic, de către Papa Romii Agapet“ (v. Gheorghe Cedren, s. XI, Anale ed. Bonn vol. I. 1838 p. 651). Sever era patriarhul Antiohiei (512—519+539). Conciliul a fost în 536. Pe Mina l-a sfințit în 13 Martie 536 — „Un sinod a fost convocat în Constantinopol de către Agapet, Episc. Roman, de către care Antim patriarhul Constantinoplei a fost lipsit de demnitatea sa“ (v. Ioan Malalas, s. VI, Cronica ed. Bonn 1831 p. 479). — „Agapet primise scrisori prin care-l înștiința de turburările de acolo (din Constantinopol). Antim episcopul Trebizundei, urmas patriarhului Epifanie, ce murise în 535, și această strămutare se făcuse prin intrigile împărătesei Teodora. Antim se dădea ortodox, dar în fapt se împotriva ca și Teodora sinodului din Chalcedon“. — „Agapet înștiința că va veni în curând la Constantinopol și că va lua măsurile potrivite spre a împiedeca lăfșirea erorilor“. — „Agapet sosi la Constantinopol în 2 Februarie 536“. — „Declară că nu va comunica cu Antim dacă nu va subscrie hotărârile sinodului din Chalcedon și că nimic nu-l poate face să consimtă la strămutarea lui la scaunul din Constantinopol. Împărăteasa cu toate stăruințele sale nu isbuti. Asemenea și

similor acelora care, astăzi ca totdeauna, se compun mai ales din acela ce poartă crucea pe drumul durerilor pe care-l urcă din nou omenirea. În aceste împrejurări, z'cem, armonia dintre cele două puteri (Biserica și Stat) și pacea internă care derivă din ea, este remediul cel mai rodnic pentru ușurarea greutăților și totodată cel mai mare dar, pe care Statul și-l poate face sileși și cetățenilor săi."

"În aceste vremuri — continuă Pontificele — acțiunea neîncetată a Scaunului Apostolic pentru pacea și bunăînțelegerea dintre popoare este, pe cât de obligatoare și urgentă, pe atât de grea și spinoasă. Grea mai ales din pricina, că noțiunile fundamentale de dreptate și iubire, care crează nu numai fericirea singuraticilor ci și noblețea și înflorirea conviețuirii sociale — printr'un proces de gândire și acțiune care umanizează divinusul și divinizează umanul — în multe privințe au căzut în uitare și disprețuire, manifestată în unele locuri în măsură tot mai îngrijorătoare. Acest fals progres, mai exact: această răsturnare a principiilor justiției și obligațiilor morale a pîntit să pună în locul concepției creștine despre viață, despre comunitate și Stat doctrine și practici destrăbătoare și distructive, care consideră că progresul civil și uman stă în ruperea legăturilor dreptului natural și a revelațiunii divine lumina căreia strălucitoare se revarsă peste lume de aci, din această Romă."

"Fiecare din aceste rătăcirii, ca toate rătăcirile de altfel, își are timpul său; timpul său de creștere și timpul său de scădere; zenitul și crepusculul sau apusul său năvalnic. Două vremuri: vremea în care otrava îmbătătoare a doctrinelor seducătoare pătrunde și corupe masele și le supune puterilor sale; — și vremea, când se coboară amare și ochii mulțimilor ori cel puțin ai oamenilor cu judecată, a gânditorilor, le privesc cu spaimă, gândindu-se la socotelile și promisiunile inițiale ce se dovedesc atât de mincinoase și care l'au dus pe drumurile rătăcirilor. Câți ochi nu se deschid și redeschid astăzi dintre aceia, care până ieri au rămas închiși!"

Văzând această aspră școală a durerii, precum și înțelegerea pe care o găsec pre-

tutindeni principiile păcii depuse în enciclica „*Summi Pontificatus*, Sfântul Părinte capătă putere și tărie nouă. Știe că strădanile lui pentru pace, strădanii pe care le va continua fără odihnă, nu vor fi zadarnice.

Să ajutăm și noi cu toții, prin rugăciunile și fapta noastră, la împlinirea marelui dor al Papii, care este și dorul tuturor popoarelor lumii!

Bucurie creștină la Chisindia. Sunt abia câțiva ani, de când a intrat la Episcopia Lugojului o cerere din comuna *Chisindia* (— j. Arad —) semnată de peste 300 capi de familie cari spuneau că vor să intre sub ascultarea acestei episcopii. Pentru câțiva timp Episcopia a stat în expectativă. Puțin timp după aceea, tot în acest scop, o cerere și mai bogată în subscrieri a fost adresată Ordinariatului de Oradea. Acesta, pentru observarea celor de observat, a trimis hârtia Episcopiei de Lugoj. După ce dorința credincioșilor dela Chisindia luase proporții și promitea încredere, Episcopia Lugojului a hotărât studierea cauzei. Un delegat al P. S. Sale Ioan, având să treacă pe la Buteni, a scris corespondentului din Chisindia, că la data cutare să vină la Buteni, parohie imediat vecină, dacă are ceva de spus. Știrea a fost trimisă pe o carte postală deschisă, neavând nimic de ascuns. Și asta a fost norocul paznicilor dela Chisindia: au avizat Aradul, de unde, în aceeași zi a fost trimis la Chisindia un referent, cu „argumentele“ necesare păcii. Mai mult: Canonicul dela Lugoj a fost întâmpinat la gara Sebăș — care deservește Chisindia — de o delegație a „Forului“ din Buteni, venită să-l convingă să nu se mai ostenească, deoarece oamenii s'au răzgândit. La ce delegatul Episcopului a spus: „foarte bine, dar eu am venit în primul rând să văd Butenii, unde avem parohie, și nu Chisindia“.

Sosit la Buteni, nu mică i a fost mirarea Delegatului nostru, când se pomenește înconjurat de o delegație de 10 oameni dela Chisindia. Aceștia i-au povestit, cum în dimineața aceea, întreagă comuna a fost încercuită de jandarmi și de plășile satului, nimeni n'a fost lăsat să iese din comună, afară de cei cu ci-

tații dela judecătoria. Datorită bunelor legături cu paznicii, ei au reușit totuși să iese. Cu acest prilej, au cerut și mai insistent să fie primiți la Sf. Untre, luând asupra lor sarcina de a se îngriji de preot și de capelă. La dorința credincioșilor, s'au redactat convențiile acte, ad perpetuam rei memoriam.

Întâmplarea a făcut ca, în aceeași vreme, să se reactiveze parohia Buteni — rămasă fără preot dela război — și să meargă acolo un preot tânăr, plin de zel și de abnegație. Convins de misiunea sa, acesta a câștigat încrederea și dragostea credincioșilor. S'a înhamat la lucru, și, cu ajutorul bunului Dumnezeu, Duminecă 5 Noemvrie a. c., pâr. Dr. Neculae Brînzeu, înconjurat de pâr. V. Ghitta arhidiacon pensionar la Arad, de Sf. Sa Petre Vancu paroh Bocșig, și de Sf. Sa Sempr. Barna preotul local, a purces la *sfințirea și binecuvântarea Capelii din Chisindia*. Au luat parte intelectuali și mulțime de popor din localitate și jur. A cântat corul credincioșilor noștri. Insuflețirea enorlașilor e cu neputință a o descrie. Capela și noua casă parohială e un edificiu solid, așezat la un loc arătat. Recunoștința lor e neșărmurită față de P. S. Sa Ioan al Lugojului, prin a cărui părintească grijă Chisindia a ajuns, sub raportul religios, acolo unde e. — Preamărit să fie Domnul pentru toate! (Șt. B. Dragu).

„Cealuri dansante“ în post. Să fie frivolitatea trăsătura dominantă a spiritului românesc? A păturii așa z'ce „culte“ cel puțin? Așa s'ar părea. Altfel ar fi cu totul neexplicabil fenomenul care din an în an ia proporții tot mai isbitoare: desființarea cu surle și fanfare a tuturor îngrădirilor și restrângerilor impuse de timpul de pocăință al postului.

Nu vorbim aci de reținerea particularilor și familiilor dela anumite mâncări oprite. Disciplina se relaxează și în această privință în chip cu totul alarmant. Dar mult mai supărător și păgubitor pentru morala publică, pentru seriozitatea vieții naționale, este celalalt aspect al frivolității: nu se mai ține seama de nici un post când e vorba de petrecerile cu tîmbălău și lăutari. Balurile și cealurile dansante se țin lanț, până în ajunul Crăciunului și până în

Iustinian cu toate că întrebunță promisiuni și amenințări, Agapet rămase neînduplecat și Antim se întoarse la Trapezunda numai ca să nu fie obligat a primi sinodul din Halcedon. Papa îl declară excomunicat dacă nu va dovedi ortodoxia sa subscriind acest sinod. Această fermitate aprinse în contra lui furia eutihienilor și mai ales a împărătesei; dar statornicia lui Agapet b-rui toate încercări le ereticilor. Mina, distins prin știința și pietatea sa, fu ales patriarh al Constantinopolei, hirotonit fiind de Papa Agapet. Ortodoxii plîngându-se contra lui Sever și altor episcopi acefali, și-a propus de a examina plîngerea lor într'un sinod. Dar Agapet căzu bolnav și muri în Constantinopol în 17 Aprilie 536 păstorind unsprezece luni și trei săptămâni. Corpul său fu dus la Roma și îngropat în biserica Vaticanului la 20 ale lunii Septemvrie" (v. Viețile Sfinților, București 1898, de Dr. Gherasim Tmuș, episcopul Argeșului, 1893—1912, pag. 19—20, iar la pag. 581): „Mina... s'a înaintat episcop de Agapet, Papa Romei, care era la Constantinopol și caterisind pe ereticul Antim, l-a hirotonit pe acesta în locul lui.“

— „În Pontificele Roman Agapet mergând în acest timp la Constantinopol a convocat un conciliu contra necredinciosului Sever și Iulian episcop de Halicarnass și contra celorlalți teopaschiți; dintre aceștia Antim episcopul Constantinopolei, ca părtaș al părerii lor, după ce a ținut scaunul zece luni, a fost depus din oficiu și alungat. Iar Mena preotul și prepozi-

tul ospitiului cu numele Sampson, a fost ordinar în locul lui de către pontificele Roman Agapet" (v. Teofan † 817 Cronica ed. Bonn 1839 vol. I pag. 337).

IV. *Papa Vigiliu* (537—555). În 546 „luna Februarie indictul 10, Vigiliu Episcopul Roman a venit la Constantinopol, în care timp și Roma a fost cuprinsă de Goși. În același an Mena patriarhul Constantinopolitan pentru anumite cauze canonice a fost excomunicat de Papa Roman". — „În același indict Mena patriarhul Constantinopolitan a fost restituit episcopatului său, care mai înainte s'a închis între z'dul mănăstirii Sfinților Apostoli" (v. Ioan Malalas, s. VI Cronica ed. Bonn 1831 p. 483). — Mena a fost patriarh dela 536—552. — Papa Vigiliu (537—555) a sosit în Constantinopol în 546 A refuzat să restabilească patriarh pe Antim Cerându-i împăratul să condamne cele trei capitole, a refuzat. Fiind făcut prizonier, răspunde: „chiar dacă mă țineți pe mine prizonier, pe fericitul apostol Petru nu-l puteți face prizonier" (v. Epist. Cleric. Italiae ad legatos Francorum în P. L. 69, 116). — Papa Vigiliu a refuzat să ia parte la conciliul din 553 fiindcă cei 151 episcopi, afara de cei 6 africani, au lucrat din voința și autoritatea împăratului. Din epistola patriarhului Eutihiu: „E necesar să hotărâm despre cele trei capitole, despre cari s'a produs chestiunea. Și astfel Vă rugăm ca prezidând nouă fericirea Văastră, sub liniște și blândețe preoțească, punând în față sfintele Evanghelii,

prin consimțământ comun să fie puse în mijloc acele capitole, să cercetăm și să hotărâm", vedem clar că Papa a fost rugat să prezideze. — „În Papa Vigiliu mergând la Constantinopol și de împăratul fiind primit cu cele mai înalte onoruri, a promis că presta unitatea bisericii catolice și înțelegerea și că va condamna cele trei capitole... lui Mena patriarhul Constantinopolei i-a impus ca pedeapsă să sufere excluderea dela comuniune patru luni... Vigiliu deasemenea fiind rugat de împărăteasa Teodora, în ziua de 29 Iunie sărbătoarea sfinților apostoli, a redat lui Mina patriarhul Constantinopolei pacea" (vezi Teofan † 817 Cronica ed. Bonn 1839 vol. I p. 349—350).

Actele conciliului trulan (692) au fost trimise la Papa Sergiu I (687—701) să le aprobe. Neaprobându-le Papa Iustinian I (685—695) a trimis la Roma pe spătarul Zacharie să aducă cu forța pe Papa la Constantinopol ca să le aprobe. Nu a reușit însă, împotrindu-i-se Romanii. Tot împăratul Iustinian II (705—711), domnind a doua oră, a cerut aprobarea conciliului trulan dela Papa Constantin I (708—715), dar n'a reușit.

Citiți și răspândiți

„UNIREA“

săptămâna cea mare a Patimilor. La Cluj se anunță unul pe 17 Decembrie. Din cercuri oficiale: în cadrul Universității — Mai mult și mai rău: nu odată se caută și se găsesc destule mantale treicolore în care să fie împodobite, ori cojoace caritative care să coboare peste ele și îngăduința binevoitoare a Bisericii. Așa că participanții pot țupăi în dragă voie în timpul închinat înfrânării și reculegerii, mai având pe deasupra și mândria de a se fi „sacrificat” pentru o cauză patriotică ori caritativă.

Poatecă în vremuri de huzur și de pace aceste manifestații a lipsei de seriozitate nu par atât de respingătoare. Acuma însă, când lumea s'a încăerat în hora morții; când noi înșine trăim în groaza zilei de mâine; când cei dragi ai noștri stau în ger priveghind mereu la hotarele țării — aceste chiuțuri și chefuri sunt o adevărată insultă a bunului simț și a moralei publice. Cerem să se ia măsuri. Pe cei cari nu-i mișcă nici porunca moralei nici tragica seriozitate a vremii, să-i țină în frâu măcar poliția. — Pentru obrazul țării!

Știri mărunte

Către abonați. *Apropiindu-se sfârșitul anului, rugăm pe acela dintre iubii noștri abonați care nu sunt în rând cu plata abonamentului, să ne trimită fără amânare sumele ce ne datorează. Pentru a veni în ajutorul memoriei lor, vom începe a comunica frecvent situația abonamentului său. Ne place a crede că nu va fi nevoie de alte stăruinți supărătoare, ci fiecare își va face o chestiune de onoare din achitarea restanțelor. Il rugăm să creadă, că asupra noastră apasă greutăți din ce în ce mai mari; și că, în afară de abonamente, „Unirea” nu are nici un fel de venituri.*

Personale. Ven. Ordinariat al Maramureșului a făcut mai nou următoarele schimbări în sânul clerului eparhial: *Ioan Hotea* din Turț I, a fost numit la Boznta-Mare; *Alexandru Mocirănu* din Căvnicul de jos, la Turț; *Alexandru Benea* din Turț II, la Turț I; *Gheorghe Gherman* din Botiza, la Turț II, nou-întronitului *Grigore Dăncuș* și *Ioan Drăguș* la Botiza, respectiv la Căvnicul de jos.

Primul consistor secret sub Pius XII. Luni în 11 Decembrie s'a ținut la Vatican, cu ceremonialul obișnuit, întâiul consistor papal secret prezidat de Pius XII. S'a cerut, cu acest prilej, votul Cardinalilor în cauzele de canonizare ale fericitelor *Maria di Sant' Eufrasia Pelletier* și *Gemma Galgani*. Apoi Sfântul Părinte a numit pe Em. Sa Card. *Lorenzo Lauri* Camerar al Sfintei Biserici Romane, sau „Camerlengo” cum i se zice italienește. — Episcop titular al scaunului suburbicar de Palestrina, rămas vacant prin moartea Card. Dolci, a ajuns, în ordinea opțiunii, Card. *Salotti*, iar la vâldicia suburbicară *Sabina* și *Poggio Mirteto* a trecut Cardinalul *Enrico Sibilla*. — În urmă s'a făcut preconizarea, respectiv anunțarea arhiepiscopilor și episcopilor numiți dela ultimul consistor secret încoace.

Praznicul dela Deva. Mănunch'ul de credincioși de-ai noștri din *Deva*, grație grijei ce o poartă bisericii pâr. *Dr. Iuliu Rațiu* paroh-protopop și dl *Dr. Eugen Tatar*, avocat, primcurator, are fericirea să-și vadă sub cooperiș noua-i biserică într-adevăr monumentală. Duminică trecută s'a făcut, în cadre sărbătorești cum n'a mai văzut *Deva* noastră, *sfântirea clopotelor* (4) celor noi (unul dănia dlui *Bursan*, altul dănia dlui *Dr. E. Tatar*). Actul sfânt l-a săvârșit pâr. *Ioan Ienea* canonic lugojan, pâr. *Dr. Vasile Aftenie*, canonic metropolitan

și pâr. *Dr. Iuliu Rațiu*, protopop, în sobor de preoți. Slujba diaconilor au făcut-o pâr. *Dr. Sept. Todoran* din Blaj și pâr. *Florea* dela Catedrala metropolitană. Răspunsurile le-a dat corul teologilor dela Academia Teologică din Blaj, sub conducerea pâr. *I. Florea* prof. dela Academia Teologică blăjană. Noul clopot au fost aduse dela capela cea veche la noua biserică într-o procesiune impozantă, la care au participat intelectuali și popor din loc și din împrejurimi.

Misiuni populare. Pâr. *Elie Magda* din Alba-Iulia, în zilele de 2—4 Decembrie c., a ținut sfinte misiuni populare în *Sâncraiu* (protop. Aludului). Rezultatul a fost foarte mulțumitor: 235 mărturisiri și cuminecări într-o parohie cu 469 suflete, din cari sunt a se subtrage concentrații și copii sub vârsta care i-ar îndreptăți să primească SS. Taine. La ascultarea spovedaniilor au dat ajutor frații în Domnul: *Ion Tocaci-Rădești*; *Ion Clortea-Leorinț*; *Iacob Tuluș-Meșcreac* și *Ioan Borza*, preotul local.

Conferință religioasă. Credincioșii noștri din *Zlatna*, alături de intelectualii celorlalte confesiuni din loc au avut bucuria sufletească să asculte Duminică în 10 Dec. a. c., la sf. liturghie pe distinsul profesor-director din Alud: dl *Ovidiu Hulea*, vorbind despre „pacea lui Isus și pacea oamenilor de azi”, iar seara în cadrele aranjării unui „cealu”, dat de Reuniunea femeilor române gr. cat. în favorul săracilor, o frumoasă conferință: despre „Sf. Terezia de pruncul Isus”, rostită cu suflet și artă de valorosul literat care este d. *Hulea*. Cu acest prilej n'a lipsit succesul material, realizându-se un venit curat de peste 5200 lei, care alături de alte 3200 lei câștigați la cealul dat de Dna *Elvira Ovidiu Albini*, precum și colecta de circa 2000 lei a Dnei prezidente *Elena V. Albini*, sume destinate ca daruri de Crăciun pentru elevii și săracii din *Zlatna*.

Locale. Duminică viitoare va predica în catedrala Rev. canonic *Ioan Moldovan*; Luni, la praznicul Nașterii Domnului Ex. Sa mitropolit *ALEXANDRU*; Marți a doua zi de Crăciun Sf. Sa *Dr. Victor Macavel* vicar general; iar Miercuri, sărbătoarea S. protomartir *Ștefan*, pâr. *Dr. Sept. Todoran* profesor al Academiei de teologie,

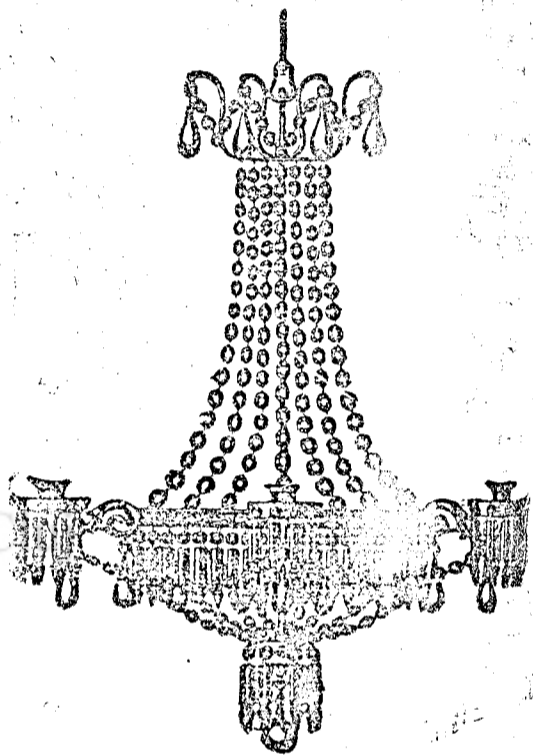
— Duminică trecută „Reuniunea Mariană” a elevilor de liceu (cl. VII—VIII) a aranjat o drăguță *ședință religioasă-literară* în sala festivă a liceului de băieți. — Tot atunci a avut o serbare literară religioasă în „Palatul Cultural” și societatea „Cuvioasa Paraschiva” a elevelor ortodoxe dela școlile Blajului.

— Marți, săptămâna aceasta, s'a întrunit la Blaj, în *sinod protopopesc*, preoțimea districtului Blaj. La sf. liturghie dela „Biserițuța Grecilor” a predicat pâr *Augustin A. Pop*, egumenul sf. mănăstiri dela Obreja. Ședința sinodală a deschis o pâr. *Iuliu Busoiu*, protopop, printr'un binecumpănit cuvânt ocazional. Conferința de rigoare a ținut-o pâr. *Silviu Raica* din Turț. — În urma discuțiilor începute de pâr. *Gh. Nicoară-Mihalț*, sinodul hotărăște că începând cu 1 Ianuarie 1940, fiecare preot districtual va da 10% din salariul său, lună de lună, care sumă întrece totalul alor *două burse pentru studenți în teologie* și cari bani se vor pune la dispoziția Rectoratului Seminarial din Blaj.

Exerciții spirituale în Vatican. Sâmbăta trecută s'au încheiat exercițiile spirituale ținute în Vatican, la cari au participat cardinali și alți înalți demnitari bisericesti. De încheiere s'au prezentat cu toții în audiență la Sf. Părinte *Pius XII* care, după ce l-a îndemnat să aducă mulțămirea lui Dumnezeu pentru ha-

țările sufletești de cari s'au împărtășit în zilele exercițiilor spirituale și după ce a avut cuvinte de laudă și pentru preotul care a condus acele deprinderi sufletești, a invocat protecția SS. Pius V Papa, Card. Borromeo, episcopul milanesez și *Ioan Vianney*, parohul de Ars, stăruind de cei prezenți să se întărească tot mai mult cu armele carității, ale rugăciunii, ale pocăinții și ale caznelor de bunăvoie.

Pentru Polonia. Episcopii catolici ai Americii au constituit un comitet, prezidat de ep. din *Pittsburg*, cu scopul de a ajuta grecii încercata *Polonia*. În același timp, ei au publicat un document în care, între altele, se spune: „Episcopii din Statele-Unite, cunoscând tăria credinței și incomparabilul curaj al Bisericii din *Polonia*, exprimă, în aceste ceasuri de jale, întreaga lor compasiune pentru ierarhia poloneză, pentru clerul și poporul ei care s'a ridicat, ca o avangardă a Europei, să apere crucea.”

Comandați Policandre

la

LIBRARIA ANCA — CLUJ

din sticlă-cristal, în diferite forme pentru bisericile noastre dela sate.

Tot aici găsiți **Sfeșnice** pentru altar, toate mărimile cu 1—3 brațe, **cruci** de perete și cu talpă din lemn, metal, nichel și argintate orice mărimi; **Berete** din Klott; **Colare** pt. preoți. **Brăe**, (cingulum) pt. teologi, preoți și protopopi, în diferite lățimi și culori, din mătase sau lână. Se mai află: **Potire**, **Ciborium**, **Cădelnițe**, **Chivot**, aurite și argintate. **Clopoțele** pentru altar cu 1—4 clopoțele. „**Drumul Crucii**” (Calvaria) 14 buc. Icoane de hârtie fine colorate în diferite mărimi.

Mare depozit de **Ornate și praport gata**, în diferite culori, cu prețuri reduse **Icoane** de hârtie și pictate. Tot soiul de rechizite, imprimare, Cărți de rugăciuni și bisericesti, medalioane, rozare și steguri pentru Reuniunile Mariane. Teatre și Monoloage populare și școlare. „**Drumul Crucii**” avem gata înramate în lemn de stejar cu cruce și inscripție de 120 × 75 cm. rama, iar 75 × 54 cm. Icoanele pictate artistic în oleu. Lucrare artistică și toate cele 14 bucăți costă 35 000 Lei.

Cereți catalogul detaliat și ilustrat.